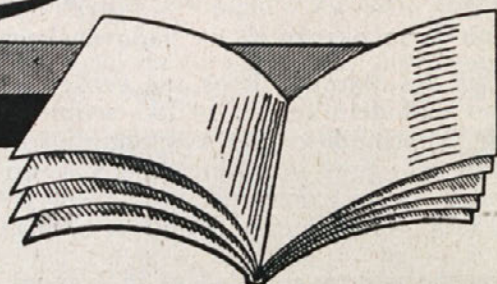

CVETJE

XLVIII.
LJUBLJANA

1931 - VI.
JUNIJ

P. KRIZOSTOM:

Svetniku vesoljnega sveta.

Antonu Padovanskemu ob sedmi stoletnici njegove blažene smrti.

Sedemsto let je minulo že od tedaj,
ko so padovanski otročiči svetu oznanili,
da si odhittel v božji raj.

^{Bele}
Dolga doba - sedemsto let!
In vendar si danes, kakor pomladni cvet,
ki pravkar ga je vesna porodila.
Zdi se mi, da so se ti pravkar vnele
v očeh čudovite lilije bele.
Obraz ti detinska zarja okroža,
ko te mali Jezus z mehko ročico boža.

Pa smo priromali v daljno Padovo,
da se ti za slovesni jubilej poklonimo
in da ti svojo boleost do kraja potožimo.

Ti pa v žaru svetniškem stojiš
in kažeš božje Dete.

Zares! Kako naj mali Jezus
ne usliši prošnje tvoje svete,
ko ga pa v rokah držiš.

Anton! zavetnik naš mogočni!
Naša vera je šibka —
utrdi jo!
Naša lilija je v nevarnosti —
reši jo!
Naša ljubezen ugaša —
vnemi jo!

V odgovor se nam Anton smehlja:
„Uslišana bo prošnja vaša sleherna“.

Okrožnica sv. Očeta Pija XI. za Antonov jubilej.

(Naslovljena je ta okrožnica na padovanskega škofa.)

Slovesnosti, ki jih bo obhajala letos vsa cerkev v čast sv. Antonu, padovanskemu čudodelniku, ob priliki sedme stoletnice njegove blažene smrti in prihodnje leto v spomin njegove kanonizacije, ki se je izvršila prav tako pred sedmimi stoletji, samo leto dni po njegovi smrti — se bodo — tako trdno upamo — vršile kot nekaka pobuda k večji pobožnosti in v veliko korist neumrjočih duš.

Živahne priprave v Padovi in Lizboni.

Vemo dobro, da sta se v Padovi ustanovila dva odbora, ki imata nalogo z veliko gorečnostjo pripraviti vse potrebno za lepe slovesnosti. Prepričani smo, da tema odboroma ne bodo stali ob strani samo člani velike frančiškanske družine, ki časti ta cvet svetosti kot slavo in kras svojega reda, ampak da se jim bodo pridružile v tem plemenitem stremljenju tudi državne oblasti.

Znano pa nam je tudi, da si ti, spoštovani naš brat, napisal posebno pismo vsem škofom celega sveta, kjer si jih prijazno povabil, naj tudi oni po možnosti proslave v svojih škofijah ta lepi jubilej.

Toda, če je prikladno, da se ta sedemstoletnica proslavi po vsem svetu, koliko več vzroka imamo jo proslavljati v Padovi in Lizboni, zlasti še v Lizboni, kjer je naš svetnik zagledal luč sveta. Zato smo pa z živim veseljem prejeli vest, da nameravajo na pobudo našega ljubljenega brata lizbonskega kardinala meščani prirediti v svetnikovem rodnem mestu prav izredne slovesnosti. In naše očetovsko veselje je še dvignilo, ko smo zvedeli, da pridejo v času glavnih proslav posebna odposlanstva padovanskih meščanov v Lizbono, lizbonskih meščanov pa v Padovo.

Upanje svetega očeta.

V naši duši vstaja radi tega veliko upanje, da bo sveti Anton, ki ga bo to leto ves svet javno prosil in častil, dvignil vero in pobožnost v srcih vernikov, pa da bo odyrnil misli svojih častivcev od posvetnih stvari k nebeškim. Tako imamo tolažljivo gotovost, da omenjene pobožne slavnosti ne bodo prinesle veliko dobrega samo posameznim meščanom, ampak vsej človeški družbi.

Kakor je naš svetnik razsvetlil svojo dobo s pravo krščansko moдрostjo in z žarom prelepih čednosti, tako smemo po vsej pravici pričakovati, da bo storil isto tudi zdaj, ko bo prišel v misli in srca premnogih, upati smemo, da nas bo s svojim zgledom zaokrenil proti onim plemenitim vzorom, za katere smo ustvarjeni in da bo našo dobo, ki le preveč pozablja Boga in preveč hrepeni po zemeljskih veličinah, da bo to našo dobo dvignil k nadzemskim mislim.

Razmišljajmo svetnikove čednosti!

Da bo pa naše upanje doseglo zaželjeni uspeh, je pred vsem neobhodno potrebno vedeti, da ne zadostujejo samo vnanje slovesnosti v čast sv. Antonu, ampak je potrebno premišljevati njegove čednosti in

jih posnemati. Po pravici nas tu opominja sv. Avguštin: „Kjerkoli je ljubezen, je nujno, da dela; vera sama dela vedno s pomočjo ljubezni.“

Znano je, da je sv. Anton svetovni svetnik; vse ga časti in prosi pomoči. Toda, ali ni res, da se velika večina obrača k njemu zato, da bi prejeli zemskih ali celo čudežnih dobrot? Pri tem pa nič ne poznajo njegovega lepega življenja in njegove svetosti; poznajo ga le kot čudodelnika.

Zato se pa zdi naši visoki apostolski službi odgovarjajoče, prav v kratkih besedah podati poglobitne čednosti tega junaka svetosti. Tvoja

Zunanost cerkve sv. Antona v Brežicah.

(Foto Merhar.)

naloga pa bo, spoštovani brat, in naloga vseh tistih, ki s posebno pobožnostjo častijo sv. Antona Padovanskega, da bodo svojim vernikom razložili to, kar smo mi v tem pismu le na kratko orisali.

Sveto življenje že od mladosti.

Rodil se je naš svetnik v Lizboni v plemeniti rodbini. Narava ga je obdarila s telesno lepoto in duševnim bogastvom. Mladeniču se je smehljala rožna bodočnost; določen je bil za glavnega dediča. Kljub temu je zapustil vse te stvari že v cvetu mladosti. Zapustil je očetova posestva, pot do človeške veličine, razkošje in uživanje zemskih dobrin,

zapustil je vse te stvari in jih vrge daleč proč od sebe kot težeče suženjske verige, ki so zabranjevale njegovi duši polet proti nebeškim vzorom.

Najprej je stopil v kongregacijo kanonikov avguštincev, kmalu nato pa — hrepeneč po višji popolnosti — se je oklenil z največjo ljubeznijo serafinskega reda asiškega očaka. Tu pa so se razvile v njegovi duši krščanske čednosti do čudovite lepote.

Njegova angelska čistost.

Kot posebno jasen znak njegove svetosti je bila njegova vsestranska nedolžnost, radi katere so ga splošno smatrali za angela, oblečenega v človeško meso.

Vendar pa ne smemo misliti, da naš svetnik ni čutil privlačnosti od strani vseh sladkosti tega sveta; izkusil je pač gotovo vso moč nagonov duše in čutov, ki so žalostna zapuščina izvirnega greha vsemu človeškemu rodu. Zgodovina nam poroča, kako se je še kot mladenič pritoževal nad bridkim zakonom v svojih udih, ki se trdovratno upirajo zakonom duše; tožil je podobno, kot apostol narodov. Pa je porabil vso svojo moč in voljo, da je zatrl in pomiril neredna in nečista nagnjenja skvarjene narave in je ohranil čisto cvetko nedolžnosti nedotaknjeno. Kdo more popisati tisto nedopovedljivo veselje, ki je kipel v duši čistega mladeniča, ko je zmagal nad tako nevarnim sovražnikom.

Pa ne samo, da je čutil v svoji duši veliko zadoščenje, ker je ukrotil zvijačnost čutov, temveč bil je deležen še prav posebnega priznanja od Njega, „ki se pase med lilijami“. Pripovedujejo, da se je zgodilo nekaj prav posebnega nekoč, ko je sv. Anton molil v svoji celici oziroma je bil zatopljen v razmišljanje sv. pisma; naenkrat napolni bajna svetloba vso sobico in vanjo stopi Dete Jezus ter se mu nasmehne z rajsko sladkostjo.

V spomin na ta čudoviti dogodek, še danes umetniki upodabljajo padovanskega svetnika navadno tako, da drži v eni roki lilijo, ki je simbol nedolžnosti, v drugi pa ima nebeško Dete.

Tu vas opozarjamo, da vsi premislite te moje besede in da skrbite, da boste imeli korist od njih. Zato se vprašajte, s kakšnimi sredstvi je mogel sv. Anton čuvati svojo nedolžnost in postati istočasno eden izmed največjih svetnikov.

Njegova čudovita ponižnost.

Pred vsem pa je seveda stremel za tem, da si izvojuje krščansko ponižnost, ki je podlaga vseh čednosti, brez katere se ni mogoče podati na pot popolnosti, še manj pa popolnost doseči.

Čeprav so ga vsi občudovali in mu je sam serafinski oče nadel častno ime „škoč“, vendar se je smatral za neporabnega hlapca in ni iskal častnih mest in važnih služb, ampak je iskal najnižje službe in najrajše je bival v blaženi samoti.

Pa ne smemo misliti, da je izhajala ta njegova ponižnost iz slabosti ali iz boječega značaja, kakor v naši dobi nekateri napačno sodijo junake sv. katoliške cerkve. Antonovo življenje je bilo polno junaštva in izrednega poguma. Omenimo samo, kako odločno je stopil pred krvooločnega kneza Ecelina, ki je takrat tiransko stiskal mesto Padovo in druga mesta. V imenu pravičnosti in ljubezni je delal mir med sovražniki in je dosegel prostost neštetim jetnikom, ki so ječali v težkih ve-

rigah. Iz tega je pač jasno razvidno, kako krščanska ponižnost ne po-
tepta dostojanstva duše in ne ugasne njegove luči, temveč jo napravi
še vse bolj živo in toplo.

Odpoved in čuječnost.

To je dvoje nadaljnjih sredstev, s katerima je skušal naš svetnik
vedno ščititi svojo nedolžnost in se vedno višje povspeti v svetosti. Pre-
zirai je bogastvo in je od njih popolnoma odtrgal svojo dušo, sledeč pre-

Kamentli kip sv. Antona v Brežicah.

(Foto Merhar.)

krasnemu zgledu asiškega patriarha, ki se je poročil na skrivnosten način
z gospo Siromaščino. — Odpovedal se je Anton skoro da vsem ugodno-
stim življenja, odpovedal se je celo samemu sebi, da bi mogel tem bolj
služiti le Bogu. Dobro pa jo znal združevati svoje zatajevanje z begom
pred raznimi prilikami. In ker svojim lastnim močem ni zaupal, je noč
in dan goreče molil; tako, da lahko rečemo: njegovo življenje je bilo
nepretrgana molitev pred božjim tronom.

Molitev.

Kakor bi postala naša zemlja brez solnca pusta in opustošena, tako postane naša duša brez molitve oropana solnca milosti, zato v njej ne more vspevati vera in ljubezen, ne more se dvigniti k visokim vzorom svetosti.

Če je naš svetnik celo življenje zvesto izpolnil Gospodov ukaz, da je treba vedno moliti in nikoli nehati, koliko bolj je tu sledil Odrešeniku tedaj, ko se mu je približala smrt; hotel se je popolnoma ločiti od ljudi in zemskih stvari, da bi dosegel najvišje veselje biti združen ne-prestano z Bogom v vroči molitvi.

Pripovedujejo, da je bil nekoč v tihem gozdu v bližini samostana Kamposampiero, pa je zagledal tam mogočno samotno drevo in je izrazil željo, da bi mu napravili na tem drevesu visečo celico, v kateri bi preživel zadnje dneve življenja v blaženi samoti. Ko so mu res napravili zaželeno celico, je ves srečen stopil v to malo gnezdo, kjer je preživel bolj angelsko, kot človeško življenje, plameneč v božji ljubezni, uživajoč predokus nebeškega blaženstva.

Apostolska gorečnost.

Cepprav se je naš ljubljeni svetnik odlikoval v najlepših čednosti, kot smo do zdaj videli, vendar pa je bil najlepši biser njegove svetosti apostolska gorečnost.

Ta apostolska gorečnost ima seveda svoj temelj v notranji izpolnitvi duše. Že prva leta svojega življenja v redu, je pokazal svoje apostolsko zvanje, ko je spoznal junaške čine prvih frančiškanskih junakov, ki so se podali v Maroko, da prižgo ondodnim divjim narodom luč krščanske omike in so prelili tam svojo kri za Gospoda. Kar gorel je vsled hrepenenja po apostolstvu in mučeništvu in je prosil dovoljenja, da se sme podati v misijonske kraje in s svojim delom in če bo potrebno s prelitjem svoje krvi širiti kraljestvo Jezusa Kristusa.

Ko je prejel potrebno dovoljenje, se je takoj podal v Afriko, pa je tam hudo zbolel in je bil radi tega primoran vrniti se proti domovini. Toda ladja, na kateri se je vozil, je radi neugodnih vetrov pristala namesto na Portugalskem, v Italiji. Ostal je zdaj v Italiji, kjer je prav kmalu zažarela njegova gorečnost in apostolska delavnost. Tu je razvil svoje apostolsko delo; pa pridigal je tudi v večih francoskih provincih. Naš svetnik ni delal med narodi nobene razlike: enako je s svojo gorečnostjo objemal Portugalce, Afrikance, Italijane in Francoze, pa vse, o katerih je zvedel, da so brez luči krščanskih resnic.

Boril pa se je junaško proti heretikom ali krivovercem albigenzom, katarom in patarinom, ki so nameravali v tisti dobi skoro povsod pogasiti v srcih vernikov luč prave vere; boril se je proti njim tako srečno in tako hrabro, da je prejel naziv „nož heretikov“.

Vsem tistim pa, ki so po njegovih besedah zavrgli zmoto in se oklenili resnice, vsem tistim je bil pravi oče in jih je sprejel z odprtim srcem.

Njegove čudovite pridige.

V svojih govorih ni iskal priznanja ljudstva, zlasti ne pohvale prvakov in bogatinov; tudi ni prodajal učenosti kot trgovec, ampak je s svojim bistrim razumom z ljubeznijo razlagal božjo modrost, ki jo je črpal iz čitanja svetega pisma.

Zato ni prav nič čudnega, če ga je nazival naš prednik Gregorij IX. s častnim pridevkom „skrinja zaveze“. Nič ni čudnega zato, če je s

svojo zgovornostjo in svojim zgledom privabil toliko blodečih ljudi na pravo pot, toliko brezbrižnih h gorečnosti in krščanski popolnosti. Rekli so, da ni iskal slave ljudi, pa kljub temu je tako mogočno uplival na duše poslušalcev, da so pozabili na čas in svoje opravke ter se niso nikdar utrudili pri poslušanju, pa so bili pri tem zadeti v dno srca radi storjenih grehov; napravili so trden sklep, da popravijo svoje življenje.

Zunanost cerkve sv. Antona v Štangi.

Vest o tem čudovitem glasniku evangelske resnice se je razširila povsod; od vseh strani so hiteli ljudje, ne samo iz bližnje okolice, ampak tudi iz zelo oddaljenih krajev. Neprestano je bila zbrana okrog njega tako velika množica, da je njegov močni glas komaj še prodril do zadnjih plasti poslušalcev. Odložili so vojaki svoje orožje, zapustili so poljedelci svoje polje, trgovci svoje trgovine, delavci svoje delavnice samo, da so mogli poslušati velikega pridigarja. Ko so se vsi ti vrnili k svojim vsakdanjim opravilom, so vsi čutili v sebi veliko željo za napredek v krščanski popolnosti.

Temu apostolskemu možu tudi ni manjkalo onih čudovitih znamenj, s katerimi Bog vzdržuje zlasti v viharjih časih svojo cerkev in daje svoje božansko potrdilo besedam svojih glasnikov.

S čudeži ni samo pobijal krivoverce, ammpak je tudi pomirjeval razdvojene meščane in jih navajal k ljubezni.

Sledimo njegovemu zgledu!

K temu jasnemu žaru svetosti naj se obrne vsakdo z občudovanjem in naj skuša urediti svoje življenje po zgledu, ki nam ga je zapustil sv. Anton. Naj se uče pri njem mladeniči, zlasti oni, ki se borijo v vrstah katoliške akcije, da bodo bežali pred valovi sveta in dvigali svoja čista in pobožna srca k najplemenitejšim vzorom. Učijo naj se pri njem tisti, ki delajo v krščanskih misijonih, da ne bodo obupavali v stiskah in pomanjkanju, da se ne bodo prevzeli, če jim gre dobro in da bodo goreli neprestano v evangelskem navdušenju. Govorniki naj se učijo pri njem zajemati iz studencev sv. pisma božjo modrost, izoblikovati svoje življenje po zgledu in zapovedih Jezusovih ter se tako vredno pripravljati na pridigarsko službo. Prav posebno pa še želimo, da bi ga posnemali vsi tisti, ki so se oprijeli redovnega življenja, pred vsem sinovi serafinskega reda, da bodo šli za čednostmi in zasluženjem te najčistejše slave velike frančiškanske družine.

Končno nam ne preostaja drugega, kot da želimo prav srečen izid vsem različnim slovesnostim, ki se bodo to jubilejno leto vršile.

Pri tem naj omenimo samo mnogoštevilna pobožna romanja od vseh strani na slavnj grob sv. Antona; misijonski kongres in socialni teden, ki bosta meseca septembra v Padovi; in še evharistični kongres, s katerim bodo Antonove proslave zaključene.

Vse te stvari pa naj blagoslovi dobri Bog na priprošnjo sv. Antona, da bodo obrodile obilne sadove za nebesa.

V znak naše očetovske naklonjenosti podelimo iz vsega srca apostolski blagoslov tebi, spoštovani brat, vsem tvojim vernikom, vsem, ki se bodo podali k slovesnostim v Padovo, in na prav poseben način vsej ljubljeni družini serafinskega očeta, tudi tistim, ki s toliko gorečnostjo čuvajo prekrasno baziliko sv. Antona in njegove posmrtné ostanke.

*Dano v Rimu pri Sv. Petru, 1. marca 1931.,
v desetem letu našega papeštva.*

PAPEŽ PIJ XI.

ANTON DE WAAL — P. EVSTAHIJ:

Sotêra!

Zgodovinska povest iz prvih časov krščanstva.

„Imenuj to modroslovje ali verstvo,“ odvrne devica izogibaje se, „ako nočem sreče svoje prostosti zamenjati za vezi, ki so mi mrzke.“

„Ti si, plemenita Sotêra,“ je odgovoril Ambrozij, „mojemu očetu povedala o nekem drugem, ki že poseduje tvoje srcé. Vem, ti si kristjana, — jaz vem za gotovo, — in kot kristjana utegneš imeti vzore, ki vlečejo k sebi tvojega duhá in vežejo nase tvoje srcé. Toda ali niso druge krščanske mladenke istih vzorov, ne da bi zato zametavale srečo ljubavi? In čim lepše in plemenitejše in čim bolj izvrstno je to,

kar častiš v svojem verstvu, tem lažje boš možá, ki ti v resnični ljubezni izroča srce, mogla pridobiti za isto češčenje.“

„Ženin, ki sem si ga izvolila,“ je rekla Sotëra in sveti ogenj je sijal iz njenih oči, „ne sme imeti samó moje duše, ne, on me mora vso imeti v svoji posesti in lasti. Noben dih posvetne ljubezni ne sme zatemniti zrcala mojega srcá, katero je sprejelo váse njegovo podobo; le on edini naj prebiva v hiši, ki si jo je izbrala njegova milost in ljubezen.“

Zdaj poprime spet besedo Sempronij in reče s pretečo resnobo:

„Vsekakor te moram, plemenita Sotëra, spomniti na to, da je božanski Dioklecijan izdal gotove odloke, ki so tudi tebi nevarni. Jaz ti nudim varstvo zoper nje: v hiši mojega sina, kot soproga tribuna Avrelija Ambrozija, boš zavarovana zoper vsako zatožbo.“ „Ali bi ne bilo izdajstvo nasproti njemu, ki me je izvolil za svojo nevesto,“ odvrne devica, „če bi na mestu pri njem iskala varstva pri tebi in tvojih bo-

Notranjščina cerkve sv. Antona v Štangi.

govih? Naj se le vzdignejo gospodovavci zemlje in naj se zvežejo mogočneži zoper Gospoda in njegovega Maziljenca, — On, ki prebiva v višavah, se jim smeje, in Gospod jih zaničuje!“

Bile so prav tiste besede, ki jih je Ambrozij slišal peti v katakombah in ki so ga zdaj, ko jih je ponovno čul iz mladenkinih ust, s svojim zmagoslavnim zaupanjem silno osupnile. „Toda,“ je vzkliknil, „ali se nič ne brigate za cesarske odloke?“ Ali ne vidite dan za dnem žrtev, ki jih iz vaših vrst tirajo v mesnico? Ali so vaša ušesa gluha za vzdih nesrečnih, ki so na pol oslepljeni in s prerezanimi kitami na nogah obsojeni na javna dela. Vaši templji in svetišča so spremenjena v kupe razvalin ali izročena posvetnim namenom, in ne da bi vi tudi po smrti imeli mirú, je državna oblast celò vaša pokopálišča zasegla. In sredi

vsega tega preganjanja in podiranja vpričo vsega bližnjega uničenja in iztrebljanja, kako še morete vseeno vztrajno ostati v nespametni domnevi, da bo križani Jud, ki ga vi kot Boga častite obhajal zmagoslavje. dà, da bo celò do skrajnih zemeljskih mej raztegnil svoje gospodstvo.“*)

„Mučeniška kri je krščansko seme!“ je odgovorila Sotèra navdušeno. „Dà, gotovo, tudi iz tega preganjanja bomo izšli zmagovito! Upam, da boš še ti sam videl naše zmagoslavje. In če bi smela jaz, da bi pospešila jutranjo zarjo tega dneva, žrtvovati svojo kri in svoje življenje, o ,kako rada in vesela pojdem v smrt! Vem, v koga sem vérovala, in poskakovati hočem od radosti v blaženem veselju, ako me pokliče k milosti, da bi smela zanj trpeti in umreti. — Kaj bi mogla jaz slabotna deklica storiti za njegovo slavo in povelicanje,“ je Sotèra nadaljevala, „kako bi mogla njemu, ki me je ljubil in zame žrtvoval samega sebe, pokazati svojo hvaležnost, kakor če se v sveti ljubezni vležem na oltar kot tiho žrtveno jagnje? Ne, ne bom trepetala, ako ponudim svojo glavo smrtnemu udarcu. Če gre vojščak neustrašeno v smrt, da pokaže svojemu cesarju zvestobo svojo, ali naj bi tedaj jaz za svojega Boga, ki povračuje z večnim plačilom, ne dala poslednje kapljice krvi v neomahljivi zvestobi!“

„To je sanjaštvo, ki meji že na blaznost,“ je pripomnil Semprozij suho, „ki je nesprejemljivo za umske razloge, in prazen trud bi bil, bojevati se dalje z besedami zoper sanjarije. Obžalujem, plemenita Sotèra, da je tudi moj drugi obisk ostal brezuspešen. V tvoj lastni blagor in pri spominu na prijateljstvo, ki me je od mladosti vezal s tvojo rodbino, pa kljub temu ne neham upati, da bom našel odprta vrata, kadar tretje potrkam. — Ni moja krivda, ako bo takrat moje trkanje nekoliko nestrpno.“

Pri teh besedah se senator dvigne in zapuši svojim sinom pristavo.

(Dalje prihodnjíč.)

P. HUGO — V. H.:

Češčenje sv. Antona pri Slovencih.

Sv. Anton je imel svoje častivce med Slovenci že za časa svojega življenja. Našo slovensko zemljo so blagoslavljalje njegove apostolske stopinje pri oznanjanju blagovesti. Ni to le pobožna legenda, amkak zgodovinsko precej točno dognana resnica. Dokaz verodostojnosti se opira pred vsem na dejstvo, da Padova središče in izhodišče njegovega delovanja, in stara patriarhija Akvileja razmeroma nista bili mnogo oddaljeni druga od druge. Zgodovinsko je dognano, da je sv. Anton deloval v področju akvilejske patriarhije, kjer so Slovenci v neposredni bližini živeli in tudi danes še žive, četudi so ločeni od narodovega telesa.

*) Zlasti onim spričevancem, ki so bili obsojeni v rudnike ali kamnolome v Siriji in Egiptu so desno oko izdrli in izžgali, preden so jih odvedli na kraj njih pregnanstva, in prerezali ali prežgali so jim kite pod levim kolenom. Evzelij sporoča o tem: „Nato je bilo ukazano izdreti našim oči in oslabiliti drugo izmed obeh kolen... tako da se nikakor ne more prešteti tistih, katerim je bilo izdrto najprej desno oko z železom, potem pa izžgano z razbeljenim železom, i število tistih, katerim so bile leve podkolence z žarečim železom oslabiljene, in ki so bili nato obsojeni v kovinske rudnike.“ (Evzelij, Cerkvena zgodovina, VIII, pogl. 1).

Zgodovina nam nudi dokaze in resnične zgodovinske vire, ki nam to potrjujejo. V Kostanjevici pri Gorici, našem bivšem samostanu smo imeli rokopisno kroniko P. Angela Kochera, kjer je zapisano: „Samostan v Gorici, ki je baje najstarejši na Furlanskem, je brez dvoma ustanovil sv. Anton Čudodelnik ali Padovanski“. Ni misliti na samostan v Kostanjevici, ki je bil izpočetka karmeličanski. Šele v času reform cesarja Jožefa II. so ga dobili frančiškani. V mislih je imel nekdanji konventualski samostan v bližini današnjega škofijskega dvorca v Gorici, ki se je obdržal do l. 1811.

Omenjeni kronist P. Angel nam o tem samostanu še več pripoveduje. Trdi da je sv. Anton prišel v Gorico proti koncu l. 1225;

Podoba sv. Antona v Štangi.

spremljal ga je brat Luka. Stanovala sta v Gorici pri cerkvi sv. Marka blizu trdnjave. Sv. Anton je postal kmalu nato daleč naokrog slaven po svoji svetosti, govorništvu in bistrumnosti. Od vseh strani so prihajali ljudje, da bi videli in slišali tega svojevrstnega človeka.

Da bi ga delj časa imeli v svoji sredi, mu je Albert I. grof goriški, daroval ono cerkvico in toliko zemlje, kolikor jo je bilo potrebno za samostan. Sv. Anton je pri cerkvi zgradil štiri ali pet majhnih hišic in iz Italije pozval prav toliko bratov. V sporazumu s solkanskim (?) župnikom, pod čigar oblast je cerkev spadala, so pričeli bratje z dušno-pastirskim delovanjem. Sv. Anton je pridigoval, bratje so pa oskrbeli ostalo. Že l. 1226. je Anton med svojo sobico in cerkvijo zgradil malo kapelico z oltarjem na čast sv. Katarini, devici — mučenici, ki jo je prav posebno častil. V tej kapelici je vršil svoje pobožnosti. Kasneje pa so zgradili drugo kapelico sv. Katarine na onem mestu, kjer je bila sobica sv. Antona. Še pozneje pa je vzporedno s kapelico, dobil tudi sv. Anton svojo cerkvico.

Ivan Jakob od Ischiza, nadžupnik iz Palme piše v svoji italijanski kroniki mesta Gorice: Gorica je lahko tako napredovala, saj je prišel sam padovanski čudodelnik sv. Anton v Gorico, kjer je zgradil kapelico na čast sv. Katarini, devici in mučenici“. Isto potrjuje tudi napis na sta-

rem kamnu, ki je bil vzdian v kasnejšem samostanu. Napis se glasi: „L. 1226. je to svetišče zgradil ponižni čudodelnik Anton Padovanski, ko je bival v Gorici.

V nekem protokolu mestnega arhiva v Gorici iz XV. stoletja, čitamo med drugim tudi popis gvardijanov goriškega samostana. Kot Kot ustanovitelj in prvi gvardijan je imenovan sv. Anton. Dobesedno napisano se glasi: „Leta Gospodovega 1226, znani svetnik Anton, ustanovitelj samostana in svetišča sv. Katarine, gvardijan in pridigar“. Pripisana opazka pa še pojasnjuje: „Opozoriti moramo, da se do danes v arhivu ni našel nikak drug imenik gvardijanov — ustanoviteljev, ki bi po odhodu sv. Antona ta samostan zgradil ali ga upravljal“.

V Gorici je sv. Anton ostal samo leto dni. Kakor poroča kranjski zgodovinar Valvasor, je preko Kranjskega odpotoval v Trst, kjer je pravtako ustanovil samostan. Morda je ob tej priliki obiskal tudi Ljubljano, kakor sporoča naš provincijalni zgodovinar P. Mavricij Fajdiga. S tem še ni rečeno, da se je mimogrede res ustavil v Ljubljani. Ivan pl. Shalberg, ljubljanski zgodovinar, pa piše, da je sv. Anton dal pobudo za ustanovitev našega prvega samostana v Ljubljani. V tem slučaju pa bi bilo verjetno, da je nekoč potoval skozi Ljubljano, ni pa bil ustanovitelj prvega frančiškanskega samostana v Ljubljani, ki ga zgodovinarji omenjajo šele l. 1233, ko je bil sv. Anton že proglašen za svetnika. Te časti si torej nikakor nočemo lastiti.

Na vsak način pa smo bili z njim mi Slovenci v ožjih stikih kot ostali Jugoslovani in imamo za to več razlogov, da ga častimo in da širimo njegovo češčenje. Zgodovina njegovega češčenja pri nas nam dokazuje, da smo se te dolžnosti prej mnogo bolj zavedali, kot pa danes. Skoda, da je za nas starejša zgodovina njegovega češčenja — knjiga s sedmimi pečati zapečatená. — Naši prvotni sobratje konventualci, ki so l. 1559. bosanskim frančiškanom predali ljubljanski samostan in polagoma tudi druge samostane, razen onega v Ptuj, so vzeli s seboj tudi kronike, kdo ve, kam? Toda ukoreninjene ljubezni do sv. Antona niso vzeli iz dežele. Pa če tudi bi jo vzeli s seboj, bi njihovi nasledniki, bosanski bratje, ki jim je sv. Anton že od nekdaj svetnik nad svetniki to ljubezen znova oživel in razplamteli.

Kamorkoli so prišli, so navadno že našli skromno cerkvico in prizidali samo mali samostan. Morda so že s tem dali duška svoji ljubezni do sv. Antona, da so mu posvečali cerkve, katere so morali sami zidati. Med svetniki je bil najbolj resno priznan kot zaščitnik, ako si ni obdržal te predprave, leži vzrok samo v tem, ker je v provinciji že imel svoj spomenik.

Vkljub temu je imela provincija v dobi pred Jožefom II. dva njemu posvečena samostana; cerkvico v Solkanu pri Gorici iz sredine XVII. stol. in samostan in cerkev v Brežicah iz l. 1685. Tudi danes ima provincija dve cerkvi in dva samostana posvečena sv. Antonu Padovanskemu: v Brežicah in na Viču pri Ljubljani. Kot jubilejni spomenik za svojo 700 letnico pa je dobil serafinski kolegij s kapelo v Rocnu nad Ljubljano.

Da pa je bil sv. Anton ljubljeneц naših bratov in ljudstva, nič manj plemstva kot preprostega naroda, nam pričajo kronike bivšega našega ljubljanskega samostana, ki se je nahajal na Vodnikovem trgu, poleg škofijskega dvorca. Samostanska cerkev je bila posvečena Marijinemu Vnebovzetju. Sv. Anton pa bi moral imeti v njej vsaj svojo kapelo. Tako so želeli bratje in ljubljanci. Tedanji kranjski pokrajinski poglavar Volfgang Engelbert grof Auersperg, vreden naslednik svojih pred-

nikov, ustanovitelj samostana, je prevzel vse stroške. Kapelica z oltarjem sv. Antona je bila posvečena 4. okt. 1655.

Pet let nato je bila v tej kapelici po želji častivcev velikega čudodelnika ustanovljena posebna bratovščina. Kakor je razvidno iz ustanovne listine papeža Aleksandra VII., z dne 19. IV. 1660, je bila to popolnoma nova bratovščina sv. Antona, obdarjena s posebnimi odpustki. Bratje in sestre so prejeli popolni odpustek na dan vstopa v bratovščino, ob nedeljah, v osmini praznika sv. Antona in ob smrti. Razen tega pa še veliko nepopolnih odpustkov ob drugih praznikih pod pogojem,

Zunanost cerkve sv. Antona v Prečni pri Novem mestu.

da se bratovščina ne združi z neko podobno nadbratovščino in potem po njej dobiva druge odpustke. V tem slučaju bi prenehali njeni posebni odpustki.

Značilno je dejstvo, da so bili člani prvega odbora nove bratovščine samo tedanji ljubljanski plemiči. Volitev odbora se je vršila 2. VIII. 1662. Za predsednika je bil imenovan ustanovitelj kapele sv. Antona Wolfgang Engelbert grof Auersperg, za odbornike pa Friderik grof Atthems, kranjski vicedominus, Erhard Leopold Urzin grof Blagay, pokrajinski svetnik in komornik Ivan Kveringer pl. Roenberg, mestni konzul. Iz tega je razvidno, da je imel sv. Anton goreče častivce tudi med tedanjim plemstvom.

Ta kapelica je postala zibelka častivcev sv. Antona med Slovenci. Za milosti, ki so jih ljudje prejeli na njegove priprošnje, so ga bogato nagradili. Mnogi so se ga spominjali v svojih oporokah. Kapelica je imela mnogo srebrnega posodja in okraskov. Vsak torek ves dan, vsak petek popoldne ob času litani in ob svetnikovih praznikih je v svetišču gorela zaobljubljena luč. Razkošno razsvetljava ob času devetdnevne oskrbela Ana Marija Snedic roj. pl. Hoffstetter, ki je v ta namen v svoji oporoki zapustila 2200 zlatov. Veličastne svečanosti so se vršile v tej kapelici ob veliki udeležbi ljudstva. Znani zgodovinar Sv. Gore A. Clarus Pasconi, v l. 1725—1728. gvardijan v Ljubljani, nam je v svojem delu „Natata“, ki je ohranjeno v rokopisu zapustil točen opis, kako so se te pobožnosti vršile. S posebno slovesnostjo se je slavil njegov god 13. junija. Slavnost se je pričela na praznik in je trajala skoz celo osmino. Pred godom so se bratje postili, kakor za praznik sv. Frančiška. Popoldne ob pol štirih je veliki zvon svečano vabil k pobožnosti, ki se je pričela ob štirih. Najprej je bila slovesna pridiga. Plemstvo, ki je bila prožeto z nemškim duhom ni prihajalo k svečanim govorom. Ko je bila pridiga končana, so oddali posebno znamenje, da se bodo kmalu pričele litani in nato so prišli tudi plemiči k slovesnosti.

Ob času slovesne pobožnosti je bila cerkev svečano okrašena. Vsa je bila zastrita s preprogami, na poseben način pa so ozaljšali kapelo sv. Antona. Na glavnem oltarju, pred bogato okrašeno sliko sv. Antona, je ves dan gorelo devet sveč. V razsvetljeni kapeli je bila ob petih zjutraj, kasneje ob pol sedmih pred izpostavljenim Najsvetejšem prva sv. maša in slovenska pridiga. Druga slovesna sv. maša, ki jo je daroval običajno tuji cerkveni dostojanstvenik z nemško pridigo, je bila ob devetih, kasneje ob desetih. Druga sv. maša pred izpostavljenim Sv. Rešnjim Telesom je bila razen tega skoz vse dni osmine. Popoldne so se ravnotako skoz celo osmino molile litani na čast sv. Antonu. Tudi sklepna pobožnost je bila vedno zelo svečana z pridigo in zahvalno pesmijo.

V nedeljo v osmini praznika sv. Antona je bil po odločbi papeža Aleksandra VII., glavni praznik bratovščine. Zjutraj je bila slovesna sv. maša s slovensko pridigo, popoldne slovesne litanije, slovenska pridiga in nato procesija, ki se je razvila do pokopališča blizu samostana. Ta slovesnost je bila dobro obiskana in zgodovinar poroča „o številni udeležbi ljudstva.“ Na ta dan so tudi vernike vpisovali v bratovščino sv. Antona. Na enako slovesen način, toda le en dan so praznovali praznik „Prenos sv. Antona“ 15. februarja. Vsak torek v letu je bila v kapelici sv. Antona peta sv. maša in vsak petek, ako ni bil kakšen drug večji praznik, pa so bile litanije sv. Antona in procesija.

Iz Ljubljane se je češčenje sv. Antona razširilo tudi po drugih samostanih tedanje provincije. Ako ni bilo mogoče sezidati posebne kapelice, kakor n. pr. na Trsatu, so mu posvetili vsaj altar in nato ustanovili tudi njegovo bratovščino. Iz zapiskov naše provincije razberemo, da je bila bratovščina sv. Antona ustanovljena v Klanjcu l. 1664., na Trsatu l. 1665., v Kamniku l. 1668., v Berdovcu l. 1672., v Pazinu l. 1676., v Karlovcu 1743. Vsi našeti, pa tudi drugi samostani so postali središče češčenja sv. Antona daleč naokoli.

Zaradi dveh čudovitih dogodkov, ki sta se odigrala v Klanjcu, je tamkaj nastala na čast sv. Antona prava božja pot. Ko je l. 1716. vsled požara, ki je vse uničil, samostan do tal pogorel, je ostala slika sv. Antona, četudi je bila iz papirja, nepoškodovana in cela. To sliko so kas-

neje prenesli v njegovo kapelico, kamor je ljudstvo romalo od vseh strani. Vero v velikega svetnika pa je čudovit dogodek l. 1787. še bolj utrdil. Zadeta od kapi je deklica Jedert Strasner na priprošnjo sv. Antona takoj ozdravela. Posebna komisija je dogodek strogo proučila in prišla je do zaključka, da si tega ozdravljenja naravnim potom ne moremo razložiti. To omenjam samo mimogrede, ker se je zgodilo izven meje Slovenije — na Hrvaškem.

To goreče češčenje sv. Antona je trajalo prav do dobe janzenizma in Jožefa II. Obenem z drugimi je bila ukinjena tudi bratovščina sv. Antona, razne lepe slovesnosti pa vsled strogosti janzenistov prepovedane. Pozneje se je na Slovenskem češčenje sv. Antona zopet obnovilo, toda nikdar več se ni tako razcvetelo. Središče češčenja — naš ljubljanski

Zunanost cerkve sv. Antona na Viču.

samostan — je bil uničen, frančiškani pa vendar niso bili izgnani. Dobili so današnji samostan, kjer so bivali do cesarja Jožefa II. oo. avguštinca. Na sv. Antona niso pozabili. Zopet je dobil svojo kapelo, ki pa za ljudi ni bila več tako privlačna, kakor ona v starem samostanu. Morda zato, ker ni bila nanovo oživljena bratovščina sv. Antona in ker niso tako slovesno obhajali godu sv. Antona kakor nekdanj. Iz časov Jožefa I. se more brati v kroniki, da je bila na praznik sv. Antona v njegovi kapeli slovesna sv. maša. Toda to je bilo tudi vse. Ko je duh jožefinizma in janzenizma zavladal v slovenski zemlji, je češčenje sv. Antona že prešlo v ljudski živelj in to češčenje je bilo tako globoko uk-

reninjeno v duši vernikov, da ga dvorski dekreti niso mogli uničiti. Dokaz za to so mnoge župne cerkve, še v večji meri pa podružnice.

V Primorju sem našel preko 15 cerkva, ki so njemu posvečene. V bivši Kranjski, današnji ljubljanski škofiji imamo 4 župne cerkve in 13 podružnic, ki imajo sv. Antona za svojega patrona. Kdo bi mogel prešteti v koliko kapelicah kraljuje naš sv. Anton, ki jih je v Sloveniji nešteto in iz koliko slik in kipov zre na nas!

Teško boš našel konservativno krščansko družino pri Slovencih, kjer v hiši ne bi imeli ali kipa ali slike sv. Antona.

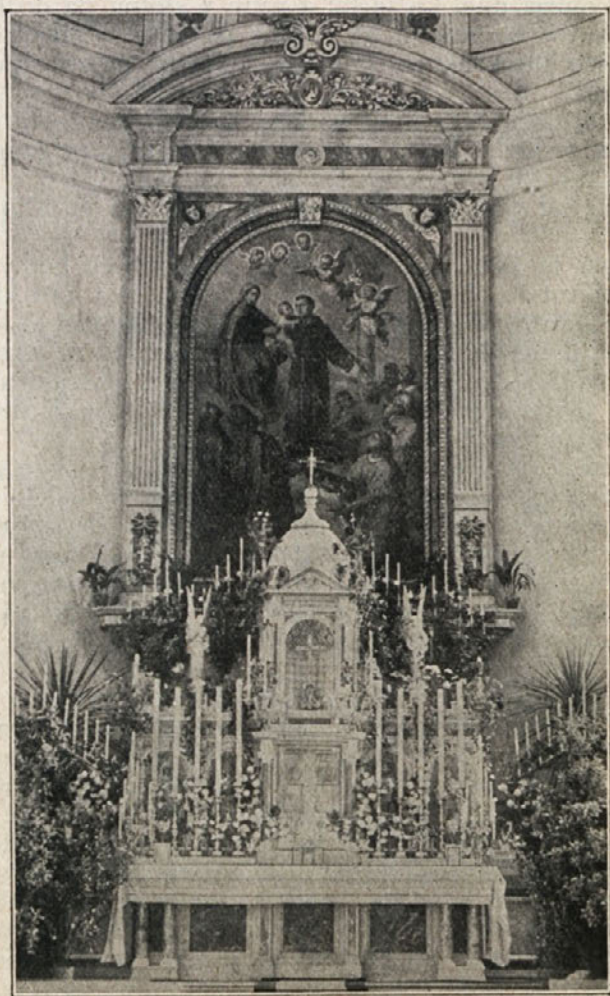
V ljubljanski škofiji je vredno imenovati tri cerkve, ki so posvečene sv. Antonu: na Viču pri Ljubljani, v Prečni pri Novem Mestu in v Štangi pri Litiji. Prvi dve spadata med najlepše cerkve v škofiji. Cerkev na Viču je zgradila provincija za tamošnjo župnijo-hčerko. Posvečena je bila cerkev 13. junija 1910. Treba je bilo mnogo odločnosti in podvzetnega duha v provinciji, da se je zgradila s požrtvovalnostjo in trudom župljanov tako ponosna hiša Božja. Zidanje cerkve v Prečni je vodil tedanji še živeči župnik g. Anton Šmidovnik, veliki častivec sv. Antona. Zares je cerkev bolj trajen spomenik, kot je spomenik iz bronastega, ponos je za omenjenega g. župnika in za župljane.

Cerkvica v Štangi je najstarejša, temeljni kamen je bil postavljen l. 1677, znamenita pa je predvsem radi tega, ker je najbolj znamenita božja pot sv. Antona v Sloveniji. Utrudljiva je pot do tja, vendar pride tja ob treh glavnih romanjih toliko častivcev velikega Čudodelnika, da trije spovedniki od srede opoldne pa do polnoči in od treh zjutraj pa skoro do opoldne neprestano spovedujejo.

Posebno popularen pa je postal veliki svetnik v zadnjih desetletjih tudi pri nas po svojih „kruhih sv. Antona“. Močno bi se motil, kdor bi v kakšni cerkvi ali v kakem njenem kotu našel sv. Antona nad skrinjico z napisom: „Kruhi sv. Antona“ in bi iz tega sklepal, da je tu frančiškanska cerkev. Ta napis beremo tudi v mnogih drugih cerkvah svetnih in redovnih in na vhodih različnih samostanov. Vsak dan in ob vsaki uri vidiš pri tem, zaščitniku ubožcev, ljudi s potrjim srcem, z velikimi in malimi prošnjami, često tudi s smešnimi željami. Često zdrkne v skrinjico zadnji novic, s katerim verni častivec podkrepi svoje molitve v trdnem upanju, da mu bo sv. Anton stokrat poplačal. Seveda pa je potrebno skrinjice večkrat izprazniti, ker jih sicer izprazni kdo drugi, ki se ga ne tikajo. Mogoče večkrat tudi samega sebe priporoči sv. Antonu, da se mu posel posreči in mu celo obljubi, da mu v tem slučaju nekaj vrne. Ko bi nam sv. Anton razodel vse prošnje, ki se dvigajo k njemu, gotovo bi bile tudi take in tem podobne vmes!

Zato prav gotovo ni popolnoma neopravičeno, ko se često čuje, da je današnje češčenje sv. Antona preveč materijalistično. Mislim, da na vsak način po naši krivdi. Pred vsem moramo povdariti na naše domače, slovenske razmere. Resnici na ljubo moram priznati, da mi slovenski frančiškani nimamo več glavne besede pri češčenju sv. Antona, kakor so jo imeli starejši bratje. Že to je značilno, da največja božja pot sv. Antona v Sloveniji v Štangi pri Litiji ni in tudi nikdar prej ni bila v naših rokah, ampak je svetna župnija. Naša lepa, sv. Antonu posvečena cerkev, na Viču pri Ljubljani, pa se sploh ne more imenovati božja pot, ker bi po vsej pravici lahko bila. Njegova bratovščina še vedno počiva, a tudi pobožnosti k sv. Antonu so bolj redke. Naši predniki so v svojih govorih v času svečanosti njemu na čast imeli

priliko, da pouče ljudi, kako se sme in kako ne častiti sv. Antona. In ker njih ni več se je češčenje v resnici v nekaterem oziru materijaliziralo. Zeleti moramo in upam, da ne bo ostalo samo pri želji, da bi mi za 700-letnico, ki se približuje, ponosno prevzeli glavno vlogo v njegovem češčenju, ki nam na vsak način tudi pripada. Zopet je treba oživeti bratovščino in jo spojiti z nadbratovščino v padovanski baziliki,

Veliki altar v cerkvi sv. Antona na Viču.

ki je bila ustanovljena l. 1894. Obenem z njo pa moramo obnoviti tudi nekdanje slovesnosti. Tedaj se nam bo nudila ugodna prilika, da moramo ljudem razložiti, kako človek ne živi samo od kruha in da sv. Anton ni, ne more in tudi noče biti zaščitnik materijalizma, ki ga je sam v življenju tako bičal. Kakor je bil že v svojem življenju velik zaščitnik sirot, toda samo zato, da pridobi njihova srca za višje cilje, tako toliko bolj sedaj s čudeži še v večji meri sprejema in svojimi priprošnjami lajša telesne težave in podeljuje časne dobrrote, da bi po njih še z večjim zaupanjem odkrili in potožili svoje duševne težave. Dal Bog, da se ob priliki 700-letnice njegove smrti v tem zmislu obnovi in ponovno oživi njegovo češčenje med nami.

(Drugi del povesti „Na potih brezdomca“.)

In res se Blažu pod vtisom te mirnosti sam razveže jezik in s tisto prisrčno naravnostjo, ki mu je lastna, pripoveduje vse, kar je doživel od onega dne, ko je bil z njim v stolpu pa do danes.

Nam je vse to znano; P. Evgen pa seveda pozorno posluša, gani z besedico ne prekine, samo po vsebini pisma vpraša, ki ga je danes odposlal.

Blaž tudi to pove odkritosrčno kot svojemu starejšemu bratu.

Nato pa proseče dvigne svoj obraz k njemu in zaupno prosi: kaj pravite Vi, kako mi svetujete? Jaz vam zaupam. Od prvega hipa dalje. Ne vem zakaj, ne vem kako, ampak zaupam vam in tako kot vi rečete, bom ravnal. —

P. Evgen je vstal. Nato je nekaj časa molče hodil po celici gor in dol. Nekajkrat je obstal pred neko čudno sliko nad klečalnikom, ki je pa Blaž ni dobro videl in prav nič razumel. Bila je to slika poslednje sodbe. V sredini Kristus — veličastno miren, hladen, strog, neizprosni, poleg njega Mati božja v proseči kretnji. Na eni strani so se dvigali v neizmernem vencu poveljanci te zemlje proti nebu — na drugi strani obup, neskončna žalost zavrženih.

Naposled se je ustavil pred Blažem, pogledal ga je globoko v oči, tako da so prišle ubogemu Blažu solze, potem je sedel in pričel:

Dragi prijatelj, Vi vprašujete velike stvari. In življenje ni kocka, ki se vrže, se skotali in pokaže ali desno ali levo ali zgornjo ali spodnjo stran. In življenje v samostanu! Vam gódi mir, urejenost, tihota — vmes pa stopajo vaša načela, ki ste jih čuli, veliko bolj pa seveda Greta. Vprašujete me za svet kaj naj storite, vprašujete, če ste do sedaj ravnali prav.

Prijatelj (tu je glas P. Evgena postal kakor brušeno jeklo), če gledam zadevo s strani večine, vam moram reči, da ste ravnali z Greto kruto, s starim Taurochom nelepo, in sam s seboj bedasto. Zakaj račun stoji takole: Ni vsak dan dana taka prilika in ne pade sreča vsakomur v naročje kot vam. In če hočem biti pošten s stališča večine, vam moram svetovati: osrečite Greto, imela bosta krasne otroke, vi ste videti zdrav in podjeten, srečni boste z njo, zakaj kakor pravite, je lepa in dobrega srca in ljubi vas. Tisti podpis pove vse, več kakor vi mislite. Tudi če je ne poročite, bo ona ostala vaša, z vsem srcem, nikoli se ne bo poročila. Ali pa, kar je tudi možno, se prav slabo spoznam na žensko dušo.“

Blaž je imel široko odprte oči in ni bilo mogoče razbrati ali je srečen, ali potr ali oboje.

„In samostan, in ta nevidna sila, in še oni izrek župnika s pota: nikoli ne boste mirni? Kaj pravite k temu?“ vprašuje Blaž s hripavim glasom.

„Da, kaj pravim k temu? To je seveda drugi del mojega odgovora. To pravim: da jaz še nisem srečal človeka, ki bi imel tako izraziti poklic za samostan kakor Vi. Nisem še poznal moža, ki bi bil tako malo podučen kot Vi, ravnal tako dosledno, tako moško, tako viteško kakor Vi. In če vam svetujem s stališča manjšine, s stališča onih, ki gledajo svet in vse dogajanje z vidika večnosti, od onkraj — potem pravim, da je bronasti kip žalostne Matere božje, slovo od Grete in slovo od sveta in da bo to Vaš najljubši in najgrenkejši spomin vse življenje. Potem

vam svetujem, da še nekaj časa ostanete v tovarni, si vse dobro in do kraja premislite, pišite staremu Taurochu pošteno in jasno pismo, zakaj on to zasluži in tekom leta se oglasite pri meni, da Vam napravim prošnjo za sprejem.

„In to je vse?“

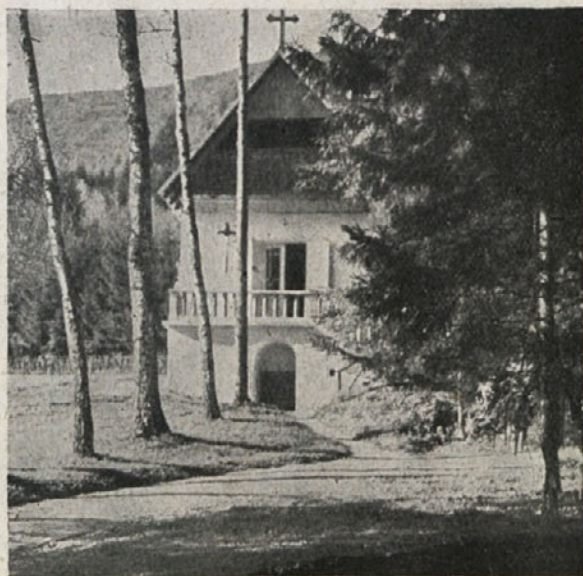
„Da vse!“

„Ali ni drugega izhoda?“

„Ne, kolikor vem. Bog Vas jasno kliče, nič manj jasno kot Greta. Samo Vi morate voliti.“

„Blaž se je zahvalil in P. Evgen ga je spremil po hodnikih do porte. Na porti sta si nemo podala roki.

Blaž je sam na cesti. Biti mora že pozno v večer, zakaj vratar mu je moral odpreti glavno samostansko porto. Torej je morala deveta ura že odbiti.

Zunanost kapelice sv. Antona v Rocnem.

Kam sedaj? Dovolj jasno mu je odgovoril P. Evgen, morda celo preveč jasno. Tako prijetna je zavest, da dvom še ni izključen, da je dano več možnosti, tako pa: ali desno ali levo.

Brez cilja gre naprej, po temnih, malo razsvetljenih stranskih ulicah. Vsak šum, vsaka žarka svetloba mu je odveč, danes je ne prenese. Sam mora biti, sam s svojim razboljenim srcem. Tako pride do prečnih ulic, ki vodijo ena za drugo k Renu. Biti mora precej daleč od glavnega mostu, zakaj ogromno ogrodje se le od daleč zasvetlika v pramenu ostre luči lokomotive.

Voda udarja ob breg, enakomerno pošumevajo kratki plivkajoči valovi. Tu in tam se zaziblje privezan čoln, ki služi kot vez med neokretnimi, težkimi vlačilci.

(Dalje prihodnjič.)

O postanku „Kruhov sv. Antona“.

Ze za časa svojega življenja je bil sv. Anton močno iznajdljiv, če je bilo na tem, da naj pomaga svojemu bližnjemu. S svojo živo vero, ki je prestavljala gore, s svojo ljubeznijo, ki nikoli ni vprašala, koliko časa še — je vedno iznova našel vire in studence pomoči za bedo svojih bratov in sestra.

Tak je ostal tudi po smrti. Vsem pomaga in na vse se razume: na izgubljene ključe pravtako kakor na založene menice in zašle pogodbe in potrdila, na strta srca enako kakor na nalomljene ključavnice.

Sv. Anton deli ubogim kruh.

Tako zelo človeški je, da se zdi, kakor da ga je gospod Bog sam nastavil za svojega miloščinarja na tej ubogi, okrogli zemlji.

Vendar pa postanek kruhov sv. Antona, ni tako star, kakor bi utegnil kdo misliti. Začelo se je pa takole: 12. marca 1890. se je gospodični Luizi Bouzzier v Toulonu na Francoskem, v ulici Rue Lafayette št. 41, pripetila nezgoda, da ni mogla odpreti svoje kamre, kjer je imela skromno zalogo za svojo trgovino. Gospodična je bila priletna, strašno natančna in redoljubna, in sedaj ta smola! Lahko si mislite, da za tako damo ni nič hujšega, kot potrta ključavnica in sploh kak nered. Poklicala je ključničarja, ki se je dobro uro sukal tam okoli na veliko njeno

jezo in nevoljo, naposled pa je na kratko izjavil, da bo treba vlomiti s silo.

„Vlomiti s silo?“ — to je gospodični preveč.

Kajpak se ključavničar, ki ni imel tako rahločutnega srca, ni pustil omajati v svojem sklepu in je mirno pustil svoj šop ključev na mizi ter odšel po svoje orodje domov.

Ko se vrne, ga gospodična ne pusti na delo temveč mu veli, naj poizkusi še enkrat s ključi, češ da je medtem napravila obljubo sv. Antonu, če pomaga.

Mož, ki je menda poznal staro gospodično, se dobrodušno ukloni in prične poizkušati. Toda prvi ključ, se je podal v ključavnico, kakor da je pravkar vlit in vrata so se lepo odprla.

Notranjost kapelice sv. Antona v Rocnem.

Gospodična je svojo obljubo izpolnila in ubogi so dobili tisti dan pri njej kruh zastonj.

Neka njena prijateljica je poizkusila s tako obljubo „za kruhe“ v neki rodbinski zadevi. Bila je točno uslišana. Nato sta prijateljici postavili v tisti „sloviti kamri“ kip sv. Antona in prošnje in svečke so kar deževale. — Nato so pa sledili kruhi sv. Antona za uboge.

To se je razvedelo in kmalu niso prihajale samo stare ženice in mlada dekleta, temveč tudi mornarji, kapitanji, častniki, duhovniki in celo škofje.

Gospodična Bouzzier pa je skrbela, da je nabrani denar spremeni-
nila v telesne dobrote za ubožce.

Vsote pa niso bile majhne. L. 1892. se je nabralo v tisti kamnici
5443 frankov, leto kasneje 33.481 in l. 1894. že 108.506 frankov.

Medtem pa se je po svetu razvedelo, da sveti Anton še raje ustreže,
če se mu med molitvijo zašepeta v srce, da bodo tudi njegovi ubožci
imeli kaj od tega če pomaga.

Danes skoro ni cerkve, ki bi ne imela male slike ali kipa sv. Antona
z nabiralnikom „za kruhe sv. Antona“. S tem denarjem so se zidala ne-
šteta zavešča, kapelice in misijonske postaje, kakoršen je bil pač na-
men darovalcev.

Za to preprosto mislijo pa se skriva še globok socijalni pomen —
da sila in stiska naučita človeka umevanja bede našega bližnjega. Tako
svetnik ne samo pomaga temveč na lep način tudi vzgaja človeško srce.

P. ROMAN:

Sv. Antona apostolska pota. Božje dete Jezušček obišče v tihi noči svojega ljubljenca.

Iz mesteca Rimini, kjer ga je Bog poveljčal, da so ga pokorno poslu-
šale ribe, je odšel v starodavno mesto Raveno, kjer počiva telo
Teodorika Velikega v prekrasnem mavzoleju. Ze takrat je stala ta
mogočna stavba, ki ima to posebnost, da je vsa kupola izklesana iz enega
samega kosa istriškega marmorja in tehta svojih 9400 stotov.

Značilna je za svetnika njegova skrbna priprava za govore, kakor
poroča o tem sv. Bonaventura. Sam je tudi sestavil globoko molitev, ki jo
je redno pred vsako pridigo molil. Iz molitve se razvidi, da se ni mnogo
zanašal na svoj naravni dar, temveč je veliko bolj iskal božje pomoči
in sveta.

Iz Ravene je odšel v Oglej in Trst, kjer se še danes imenuje kapela
njemu v čast zgrajena, „celica sv. Antona.“ Tudi na Goriškem so sledovi
njegovih apolstolskih potov — samostan sv. Katarine.

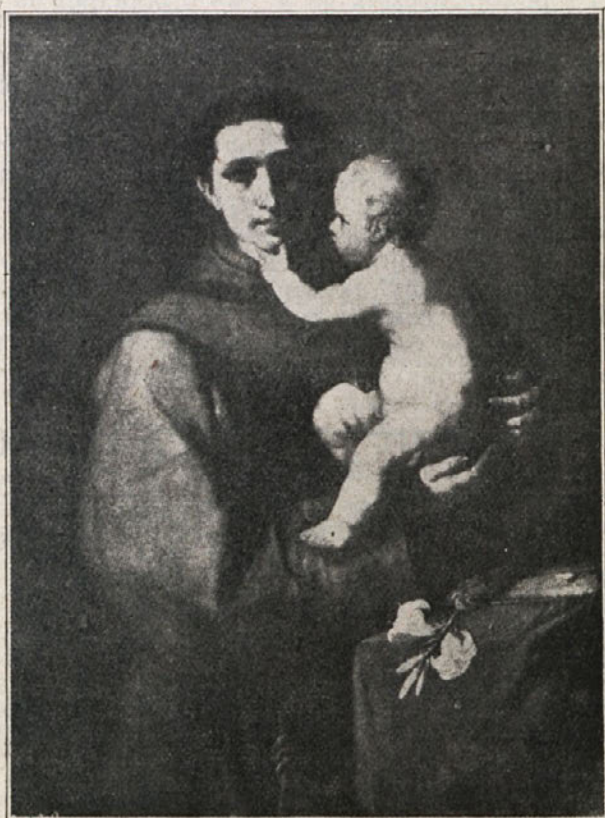
Kraljica mest na morju — Benetke je velikega moža sprejela nad
vse ljubo. Še danes ima to mesto nekaj nad dvajset kapelic, altarjev in
celo cerkva, ki so posvečene sv. Antonu. — Znak njihove davne lju-
bezni in spoštovanja.

Zapustivši Benetke je prišel Anton meseca novembra l. 1227 v Pa-
dovo. Takoj je pričel z govori in mestna gospoda sama je prišla prosit
naj prekrasne in duhovite govore tudi zapiše v spomin.

Svetnik je često na večer pozno v noč spovedoval in tako zamudil
uro, da bi mogel priti skozi mestna vrata v samostan manjših bratov,
ki so prebivali izven mestnega obzidja. Zato je bil primoran iskati pri
kakem meščanu prenočišča. Zlasti je bil Antonu prijateljsko naklonjen
grof rodline Camposampiero imenovan Novelo Tisone. In neko noč ga
povabi k sebi na prenočišče. Občudoval pa ga je tako zelo, da je vse
kar je čul ali sam videl tudi napisal za pozne rodove. Tisto noč je tudi
ponovno opazoval izrednega moža in res ga preseneti sijaj, ki sili skozi
špranje Antonove spalnice. Skozi malo odprtino, ki je bila napravljena
za ključ pri zapahu uzre svetnika, in njemu v naročje sili prezalo dete,
vse v sijaju. Oba sta videti tako srečna in na obrazu Antonovem odseva

nepopisna blaženost. Grof ne more odmakniti pogleda od čudnega prizora, naenkrat pa vidi, kako božje dete pokaže z ročico proti vratom. Močno se prestraši, ker pa prikazen ne izgine, sodi, da ni razžalil s svojo ljubečo radoznanostjo ne Boga, ne svetnika.

Ko je čudoviti prizor izginil, je Anton odprl vrata in ponižno prosil svojega prijatelja, naj tega nikomur ne pove, dokler bo on živel. Res je pobožni plemič vse to šele po smrti Antonovi povedal.

Božje dete obišče sv. Antona.

Sploh pa je v Padovi Antonova osebnost in njegova svetost ne-
prestano pridobivala nešteta srca. Dvakrat je imel tudi postne govore in
sicer l. 1228 in 1231.

Kako je milost božja po njegovih besedah ganila najtrša srca —
o tem govore naslednja poglavja. —

P. EVSTAHIJ:

Častivcu sv. Antona v spomin.

V svojem rojstnem kraju, v Stari Loki, je dne 2. aprila t. l. četrtek
zvečer, zaspal mirno v Gospodu preč. gospod zlatomašnik Anton
Pad. Jamnik, župnik v pokoju. Dosegel je visoko starost 82 let,
kljub temu je imel ves čas, dokler ni stopil v pokoj, zelo naporno dušno
pastirsko delo v večinoma hribovitih krajih. Bil je kaplan v Moravčah
in Selcih, župnik v Sorici 25 let, nato na Selcih pri Kamiku od l. 1903

do 1918; v pokoj je stopil, ker mu je zelo opešal vid, videl je komaj na eno oko. Rad bi bil še v dušnem pastirstvu. V pokoju je živel nekaj let v Kamniku, nazadnje se je preselil v Staro Loko. Zadnjih pet let je docela oslepel, ni videl dnevne svetlobe. Duha in spomina pa je bil bistrega. S pomočjo preč. gospoda čast. kanonika in dekana Mraka je vsak dan opravil sv. mašo na čast preblaženi Devici, samo dva dni pred smrtjo ni mogel maševati. Tudi spovedoval in pridigal je tudi potem, ko je bil stopil v pokoj. Strežnik ga je moral popeljati na prižnico. Od lomek sv. evangelija je povedal na pamet. Češčenje presv. Rešnjega Telesa in Matere božje je povsod, kjer je služboval, pospeševal z zgledom in zgovorno besedo. Cele ure je preklečal pred Najsvečejšim, sv. rožni venec mu je bil najzvestejši spremljevalec. Častil je pa prav posebno tudi svojega patróna sv. Antona Padov., čigar čudežne pomoči je bil deležen. Zelo hvaležno se je spominjal preč. g. kan. Luke Jerana, svojega dobrotnika in sorodnika. Po njegovem zgledu je gojil skrito dobrodelnost, rad je podpiral misijone, samostane in dijake, kolikor so mu dopuščali skromni dohodki. Splošno znana pa je bila njegova gostoljubnost. Dr. Jan. Krek s „svojimi“ akademiki in dijaki ga je kaj rad obiskal v Sorici. — Bil je vedno veder, poln zdrave šegavosti, tudi v starosti in bolezni. — V tretji red je vstopil v Kamniku l. 1919. — Dobra dela so šla ž njim. Naj ga spremljajo naše molitve. Blažen njegov spomin!

Padova in Lisbona.

V obeh mestih se bo kar najslovesneje obhajala 700-letnica sv. Antona. V Lisboni je sv. Anton bil rojen, v Padovi pa je umrl, zato je naravno da se bo v obeh mestih, kar najslovesneje obhajala 700-letnica velikega čudodelnika. V ta namen je padovanski škof monsinjor Elija Dalla Costa poslal pismo vsem katoliškim škofom sveta s prošnjo, naj bi priporočili vernikom, naj se v duhu ali osebno udeležijo slovesne proslave 700-letnice sv. Antona. Posebno pismo pa je poslal patrijarhu v Lisboni, katerega prosi, naj bi obe mesti v bratovski ljubezni sodelovali pri tej proslavi. V ta namen se bosta dva zastopnika Padove udeležila kongre-

sa na čast sv. Antonu v Lisboni, obenem pa padovanski škof prosi, da bi se tudi Lisbona po dveh zastopnikih udeležila „Socialnega tedna italijanskih katoličanov“, ki se bo vršil v mesecu septembru v Padovi.

Praznoverje na Kitajskem.

Kmalu bi bila postala žrtev tega praznoverja mlada kitajska deklica, katera družina je še paganska, ona pa se je že pripravljala na krst. Katoliški misijonar jo je našel izven vasi v neki luknji na dveh deskah povsem zanemarjeno in je zvedel od katehistov, da nikdar ne puste deklice, ki je godna za možitev, doma umreti, ker bi potem nobena druga deklica v tisti hiši ne dobila ženina. Misijonar je dal ubogo de-

kle prenesti, v misijonsko postajo, kjer je po skrbni negi kmalu ozdravela in se danes pripravlja za službo katehistinje.

Resnica zmaguje.

Napredek katoličanstva v Ameriki je petkrat tako velik, kakor napredek števila prebivalstva. Ko je bil pred podrugsto leti prvi škof posvečen za Zedinjene države je bilo v tej tedaj angleški koloniji le okoli 20.000 katoličanov s šestimi cerkvami. Danes pa jih je 20 milijonov z nad 18.000 cerkvami. Leta 1929 je bilo v Združenih državah 38.000 novih spreobrnjenec (leta 1930 jih je bilo še 1296 več). Katoličani vzdržujejo ondi 8000 ljudskih šol, v katerih 60.000 učiteljev podučuje skoro poltretji milijon učencev. Poleg tega imajo katoličani 2.400 srednjih šol z 14.000 profesorji in 240.000 učenci. Za vse to država ne plača niti pare, oz. bolje rečeno centima. Vse dušno pastirstvo in vse šolstvo se vzdržuje iz prostovoljnih prispevkov katoličanov. Cerkev je tam popolnoma prosta.

Novi kolegij kongregacije za razširjenje vere v Rimu.

Že leta 1622 je bil v Rimu ustanovljen poseben kolegij kongregacije za razširjanje vere. V njem so se šolali bogoslovci vseh držav celega sveta ter se pripravljali na duhovniški poklic. Vsled velikanskega dviga misijonskega delovanja je seveda poslopje postalo že davno premajhno in treba je bilo misliti na novo. Trenutno je zastopanih v kolegiju 35 narodov, „prava zveza narodov“, kakor piše znani angleški pisatelj Chesterton, z edinim razločkom, da v tej zvezi ni preprirov! Vše ne povsem dokončanem poslopiju bo prostora za 200 dijakov, med temi jih je sedaj le 140 nastanjenih. Med temi je 26 Kitajcev, 8 Japoncev, 15 Indijcev, 20 iz Indokije, 5 iz Južne Afrike i. t. d. Tudi profesorski kolegij je mednaroden; med profesorji so zastopani: Italijani, Franco-

zi, Belgijci, Nemci, Holandci, Španci, Irci, Armenci in Kitajci.

Prebrisani mandarin.

Mandarin iz Kichova v provinciji Hupeh na Kitajskem je razpisal veliko denarno zbirko za mestno uro, ki naj bi vsem prebivalcem ponoči in podnevi natančno napovedovala čas. Zbirka je imela nenavaden uspeh in prebivalstvo je s hrepenejem pričakovalo svečanost odkritja oz. vpeljave nove ure. Koliko pa je bilo razočaranje, ko je mandarin namesto ure, dal obesiti v mestni stolpič star, razglašen železen zvonec. Dva čuvaja sta se vrstila noč in dan, ki sta z zvonjenjem napovedovala posamezne ure. Pri tem sta se ravnala po stari, priprosti budilki, ki je tako postala prava mestna ura.

Katoliški list na Kitajskem.

Prepričani o velikanskem pomenu tiska za misijonske namene so l. 1915 nekateri uvidevni katoličani v Tientsinu na Kitajskem ustanovili list „Iche pav“, ki naj bi paganom kazal „pravo sliko katoličanstva“. S pomočjo izvrstne propagande je dobro urejevani list imel presenetljiv uspeh. Že prvo leto je imel časopis nad 5.000 naročnikov in lahko so ustanovili v Pekingu lastno podružnico. V dveh letih se je število naročnikov podvojilo in šaljivo so imenovali list „kralja časopisov“. Važen del časopisa je tvoril „Vprašalni kotic“, ki je povzročil vedno nove spreobrnitve. Učen bogoslovec je v njem odgovarjal na razne ugovore proti katoliški veri. Leta 1919 je imel časopis 15.000 naročnikov, odgovarjal tudi gmotni uspeh časopisa. Popolna nevtralnost časopisa za časa tedaj pričenjajoče se meščanske vojne je bila zanj velika nevarnost. Izvrstnega urednika Liou so l. 1925 ujeli ter šele po preteku pol leta izpustili. Število naročnikov je padlo takoj nazaj na 7000. Po trdem delu se je posrečilo število naročnikov danes zopet dvigniti na 20.000.

Vzor Frančiškove mladine: sv. Anton Padovanski.

Ferdinandovi starši se niso upirali sklepu svojega sina, ker so po vsem razumeli, kako velikanska milost je poklic v redovni stan, čeprav je bila žrtev, odpovedati se tolikaj ljubljenu otroku, velika in jim je ranila njihova srca. Pa, saj stariši niso lastniki svojih otrok in zato ne morejo odreči Gospodu, če želi katero izmed duš, da se posveti popolnoma njegovi službi.

Govorje tistemu mlademu človeku, ki zamori v sebi klic Gospodov. Prešibka je njegova volja in premalo krščanskega junaštva ima, preveč je navezan na ta svet. Gospod pa pravi: „Kdor ljubi svet bolj, kot mene, mene ni vreden.“

Pa tudi starši, ki bi se protivili redovnemu poklicu svojih otrok, naj vedo, da brez kazni to ne gre. Prišel bo namreč dan, ko se bodo z grenkostjo v duši kesali, da so preprečili žrtev enega izmed src Bogu, da so preprečili veliko dobrega, ki bi ga izvršila od Gospoda poklicana duša v Cerkvi in družbi.

V samostanu.

Red, ki se ga je bil sv. Anton prvotno oklenil je bil red kanonikov Sv. Avgušтина. Stopil je v samostan sv. Vincenca, ki je stal na prijaznem griču proti vshodu od Lizbone. Sam portugalski kralj Alfónz I. ga je ustanovil nekaj let preje v zahvalo za srečno rešitev iz rok divjih Mavrov.

Mladeniča je na samostanskem pragu z vso ljubeznijo sprejel opat Pelagij, ki je bil ob pogledu na nedolžnega Ferdinanda ginjen do solz.

Kako mu je v veselju kar plamtelo njegovo plemenito srce, ko je prejel redovno obleko, popolnoma belo, kot prelep znak njegove lilijske čistosti. Začel je z navdušanjem leto preizkušnje in postajal je vsak dan svetejši. Njegovo angelsko, pobožno in zbrano obličje mu je pridobilo srca vseh redovnikov; bil je natančen v vseh svojih dolžnostih in nikdar prestopil nobene postave. Vedel je, da je bil Gospod Jezus pokoren do smrti, zato se je po njegovem zgledu popolnoma izročil vodstvu svojega duhovnega učitelja. Na koru je molil kot serafin.

Komaj je dokončal leto preizkušnje, že so ga začeli njegovi domači z obiski pogosto nadlegovati, ker so vedeli, da se sme zdaj prosteje gibati. Sveti mladenič je izprevidel, da to ne bo dobro za njegovo dušo in je ponižno prosil premestitve. Predstojniki so se izpočetka nekoliko upirali, pozneje pa so mu dali vendarle dovoljenje, boječ se, da delajo proti volji Gospodovi, ki namerava s to mlado dušo nekaj posebnega. Iz Lizbone je bil torej poslan v Koimbro, kjer je nadaljeval svoje učenje in se pripravljaj na milost duhovništva. To milost je dosegel l. 1220.

Njegova velika svetost je bila tudi v Koimbri potrjena z nekaterimi čudeži.

Nekega jutra je bil Ferdinand radi nujnih opraykov, ki mu jih je naložil predstojnik, zadržan, da se ni mogel udeležiti slovesne maše. Tedaj ga opomni zvonček, da bo v kratkem povzdigovanje. Takoj pade na kolena in razprostre svoje roke, da bi počastil Najsvetejšega pod podobo kruha in vina. Tisti trenutek pa se je odprla stena in mladenič je videl pred seboj duhovnika, ki je dvigal najsvetejše skrivnosti.

Nekega drugega dne je sam maševal, ka zagleda naenkrat dušo nekega znanega frančiškana, ki je z nedopovedljivo hitrostjo plavala iz vic v nebesa. Tako je bila poplačana njegova trdna vera in njegova sveta molitev za verne duše.

Eden izmed koimberskih bratov je imel strašno mrzlico. Nobeno zdravilo ni pomagalo. Ferdinandu pa je bilo razodeto, da je bolnik obseden od hudobnega duha. Stopil je torej k njegovi postelji in je pobožno molil. Snel si je ovratnik in ga položil na bolnika. V tistem trenutku je bolnik ozdravel.

Mariborske sestrice.

Tudi pri nas v Mariboru, pri č. šolskih sestrah imamo sedaj zvezo sestic sv. Kare. Da se je ustanovila ta bratovščina tudi pri nas, je plod letošnjih duhovnih vaj.

Takoj po dolgih velikonočnih počitnicah nas je čestita s. Bogomira poklicala, ter nam izrazila željo, da bi tudi me pristopile k bratovščini sestic sv. Klare. Razjasnila nam je pomen in namen te bratovščne in nas pozvala, da povprašamo stariše glede vstopa. Takoj drugi dan, t. j. 17. aprila, smo se zbrale prvič. Bilo nas je veliko, 130 po številu. Sestra nas je razdelila na štiri skupine, od katere je imela vsaka enkrat na teden svoj sestanek. Sestankov se prav rade udeležujemo. Pri sestankih slišimo kratke zgodbe iz življenja sv. Klare in sv. Frančiška. Tudi pele smo tisto lepo pesem o sv. Frančišku: „Od iztoka do zatona...“ Ta nam silno ugaja in pele smo jo tudi po sprejemu. Sestra nam je rekla, da se mora naš program pri sestankih razširiti. Da ji olajšamo delo, smo se zbrale v odbor, ki naj jo podpira pri delu. Naš odbor ima tudi svoj misijonski odsek, kajti misijone podpirati in žrtvovati se zanje, naj bo eden glavnih namenov naše bratovščine. Navdušeno so nas sprejele neke sobote popoldan pri sestanku, ko smo nastopile tudi odbornice z našo predsednico na čelu. Na kratko je vsaka posebej pojasnila namen svojega dela. Enkrat smo se zbrale v naši lični kapelici, kjer nam je gospod katehet razlagal pomen znakov naše bratovščine, kakor svetinjice, pajčolana in paska. Glavno delo je bilo zadnji teden pred sprejemom. Rezale smo trakce in prišile nanje svetinjice. V glavnem smo vse delo opra-

vile me iz IV. meščanske pod vodstvom s. Bogomire in s. Osvalde. Tudi paske (navadne) smo si napravile kar same. Delo nam je napravilo veliko veselja. Pred praznikom Gospodovega Vnebohoda smo bile popolnoma pripravljene za sprejem, ko je nepričakovano zopet prišel glas, da prečastiti g. pater voditelj iz Ljubljane ta dan ne more priti. Toliko večje pa je bilo naše veselje v nedeljo nato, t. j. 17. majnika. Že dan prej nas je obiskal preč. pater Krizostom. S svojimi navdušenimi besedami nas je bodril za nadaljnje delo, nam razkazal majhne sličice iz življenja asiškega ubožca in sv. Klare, nas naučil peti litanije M. B. katere smo naslednji dan prepevale pri sprejemu. Sploh se imamo prečastitemu g. patru Krizostomu zahvaliti, da nam je s svojo prisotnostjo in s svojimi dobrimi nasveti pripomogel k tako lepi sprejemni slovesnosti. V nedeljo zjutraj smo prejele skupno sv. obhajilo. Popoldne ob pol 3. smo se zbrale, da gremo v cerkev. Že na hodniku smo si prižgale sveče, ter z gorečimi svečami šle po sam. vrtu v cerkev. Da je bil vhod lepši, so nam napravile učiteljiščnice špalir. V cerkvi je imel preč. p. Krizostom kratek nagovor, v katerem je pojasnil pomen paska in svetinjice. Za tem so sledili obredi pred sprejemom. Ves čas med sprejemom so donele s kora pesmi v čast sv. Frančišku in Kraljici maja. Prepevale so učiteljiščnice. Me pa smo šle po vrsti pred oltar, kjer je g. voditelj izročil vsaki pasek sv. Frančiška in trakec s svetinjico ter vsaki še podaril podobico. Bila nas je dolga vrsta, 139 sestic sv. Klare. 3 so bile zadržane. Po sprejemu smo zapele še omenjeno pesem v čast sv. Frančišku; pete litanije pa so zaključile slovesnost v cerkvi. Nato smo se podale v telovadnico, kjer smo uprizorile kratko igrico. Po končani igri smo odšle na vrt, kjer nas je sestra fotografirala. Preč. pater voditelj nam je obljubi, da pridejo slike, če bodo dobro uspele, v „Lučko“ ali pa v „Cvetje“. Nato smo se razšle.

Prečastitemu patru Krizostomu pa izrekamo, za vso ljubeznivost in požrtvovalnost, ki jo ima z nami, najlepšo zahvalo. Le prekratko je bil med nami, ko ga pa zmiraj v Ljubljani tako težko pričakujejo. Dal Bog, da se kmalu vrne!

Mi pa Vam, prečastiti, obetamo, da bomo držale, za kar ste nas vne mali in kar smo sklenile.

Milena Hrovatin, tajnica odbora sestic sv. Klare.

Izlet „sestrie sv. Klare“ na Žalostno goro pri Preserju.

Z e dalj časa smo nameravale tudi me iti kam na izlet. Ampak ne kar tako. Mora biti nekaj posebnega. In res je prišel tudi praznik vnebohoda Gospodovega, ki je določen za naš izlet, če bo lepo vreme. Ljubi Bog nam je dal solnčen dan in ob 1h popoldne nas je čakal tam na Marijinem trgu pred samostanom velik autobus. Kakor majhna hiša. In kakšen živžav je nastal, ko nas je bilo v tej hišici okoli 50 deklic. Naš voditelj nam je rekel, da bodo bržkone šipe popokale od našega smeha in petja. Šlo je kot blisk skozi Rožno dolino na Vič in dalje proti Brezovici in čez Barje mimo Podpeči do Preserja.

Tam smo seveda izstopile, ker po strmem bregu taka „hiša“ ne more. Pot navzgor je zelo lepa, cvetoči divji grmiči, spominčice, in še vse mogoče rožice so nam krajšale hojo. Na goro, seveda so najbolj

spretno verice, prišle precej preje kot p. voditelj, nas je pozdravila cerkvena žalostna Matere božje. Vse naokoli je močan zid in vmes lepa trata. Najprvo smo se ohladile nato pa smo šle v cerkev in si ogledale slike, ki so na stropu in na oltarjih zelo lepe. Zadaž za oltarjem pa smo videle tudi odrezano kito zlatih dekliških las. Na listku je bilo napisano, da to daruje neka deklica stara 6 let za dobljeno ljubo zdravje.

Nato so se vršile igre: Ali je kaj trden most? Kakor skala, kamen, kost! Škarjice smo brusili, seveda je tudi g. p. voditelj oprezoval, kje bi našel čeden prostorček ... Zatem: Kapucinarček je kapico izgubil itd.

Potem smo se seveda slikali. Vzele smo seboj svojega fotografa in smo mu zaupno povedale, da se bo zato smel z nami igrati. Joj, je bil vesel! In res nas je štirikrat ujel na ploščo. Nekatere ta male so ga kar brž prosile naj sedaj pokaže sliko ... To je bilo smeha. Dvakrat nas je počakal, da smo se lepo razvrstile. Dvakrat je pa sprožil, ko smo najmanj mislile ... Mislimo, da je takle fotograf poreden.

Kajpak ne smemo pozabiti, da nam je medtem gospodična Francka in še dve gospodični, ki so tudi pomagale k lepemu izletu pripravile južino — skromno sicer, vendar pa ni manjkalo smeha in zabave.

Bi tudi sliko priobčile, ampak nimamo denarja za kliše, kdor je pa radoveden, pa naj kar pošlje, pa mu tudi to veselje napravimo.

P. ROMAN:

Mali Marjan in njegovi načrti.

Marjan ima dobro mamico, ima očka in ima še dobro staro mamo, ki je tretjerednica. Ker imata mamica in očka čez dan delo, se stara mama po svojih močeh ukvarja z njim. Stara mama je namreč bolana in nikamor ne more iz sobe, v zahvalo pa ji Marjan nosi novice iz „sveta“, ki se mu zde, da utegnejo staro mamico zanimati. Ker je star šele 6 let, še ne hodi v šolo in ne zna brati. Bere mu stara mama in zadnjič mu je prebrala o Cvetki, kakšno knjižnico ima. Obrnil se je proč, zakaj za malo se mu je zdelo, on namreč ima tudi knjižnico: trobento, kamenčke, lesene kocke in še marsikaj, to je kaj drugega kakor punčka, ki joka če se jo pritisne na trebušček.

Ko sem zadnjič stari mami prinesel Jezusa v obhajilu je on nosil svečko in ga kleče pričakoval. Ko smo vse opravili, mi je pripovedoval to reč in mi tudi naznanil svoj sklep, da bo na vsak način križar pozneje. Nato mi je zaupal svojo veliko skrb. „Veš, ko bom hodil v šolo, bom jaz čisto miren in nikomur ne bom kaj žalega storil. Toda, če kdo mene udari? Kaj praviš? Kaj naj jaz napravim? kar pri miru pa res ne bom!“

Podučil sem ga, da moramo tudi kaj potrpeti za ljubega Jezusa, ali pa povedati v šoli, če je res potrebno. Pa mi je odgovoril, da bo stvar še premislil.“

PAX
ET
BONUM!

MIR
IN VSE
DOBRO!

P. ANGELIK:

Zavarovalni odsek III. reda sv. Frančiška.

Kdor je pameten, misli že tedaj, ko je še zdrav in mlad, da pridejo tudi zanj leta starosti in onemoglosti. Le redki so tisti, ki si v današnjih časih morejo prihraniti toliko, da bi lahko brez skrbi in strahu gledali v bodočnost. Zato se vsak pameten človek dandanes zavaruje za starost in onemoglost, da tako sam skrbi za druge in drugi skrbe zanj.

Čut ljubezni do bližnjega zahteva, da opozorite na to zavarovanje vsakega, ki se vam zdi, da je tega potreben.

Glavna pogoja za zavarovanje za starost in onemoglost sta sledeča:

Kedor se hoče zavarovati

1. mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj vstopi tekom petih let;

2. mora biti naročen na „Cvetje“ ali se nanj naročiti.

Vpis v zavarovalni odsek se izvrši takole:

1. Zavarovanec(ka) izpolni sam ali kdo drugi mesto njega in podpiše tiskovino „Poročilo in pogodba“ ter jo pošlje ali na Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4. ali na „Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani“ in dobi na to „Zavarovalno polico“.

2. Vpisnina znaša za osebo Din 10 za tiskovine itd.

3. Premije lahko plačuje vsakdo osebno ali po čekovni položnici. Kdor želi kakega nadaljnega pojasnila ali potrebuje tiskovine, potrebne za vpis, se lahko pisмено ali osebno obrne na „Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4“ ali pa na „Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani“.

1. Rad bi se zavaroval, pa zaslužim le ob sezoni, to se pravi nekako pol leta zaslužim, druge pol leta pa nič, ali se da plačevanje spremeniti?

Seveda se da. Mnogo je takih poklicev, ki so nestalni. Nekateri zaslužijo pozimi, in poleti nič, drugi zaslužijo poleti, in pozimi nič. Nekateri v enem letnem času boljše zaslužijo, kakor v drugem. Zavarujejo se lahko brez skrbi tudi taki ljudje. Kedar zaslužijo, plačajo premije naprej ali nazaj še za tisti čas, ko ne zaslužijo. Zato je rečeno v čl. 5, da lahko plačuje vsakdo, kakor pač sam hoče in more. Sezonski delavci in delavke lahko plačujejo svoje letne premije v obrokih, kakor pač morejo.

2. Kaj pa če se preselim na stara leta v inozemstvo k svojim sorodnikom? Ali bom tam tudi prejemala pokojnino?

Kdorkoli je po čl. 7 dobil pravico do pokojnine zavarovalnega odseka III. reda isto lahko dobiva kjerkoli v Jugoslaviji ali v inozem-

stvu. V Jugoslaviji jo dobiva v jugoslovanski valuti, v inozemstvu pa (preračunano) v valuti tiste države, v kateri slučajno biva.

3. Ali bo pogrebna izplačana tudi tistim, ki so že dobivali pokojnino ali rento in kako velika?

Seveda, saj so je ravnotako potrebni. Kdor n. pr. po 10 letih obnemore, dobi do smrti pokojnino ali rento, ki mu po 10 letih zavarovanja pripada in ko umrje, dobe njegovi sorodniki, ali oseba, ki jo zavarovanec(ka) določi, pravtako pogrebno, ki mu pripada po 10 letih zavarovanja.

4. Zakaj pa mora zdravnik potrditi onemoglost, saj je dosti če voditelj III. reda to potrdi?

Včasih bi lahko voditelj III. reda sam potrdil onemoglost in starost, včasih pa ne. So bolezni, katere lahko vsakdo opazi in ki že na zunaj jasno svedočijo, da tisti, ki jih ima, res ni več sposoben za svoj poklic, ali ga le z veliko težavo opravlja. So pa zopet druge bolezni, ki se na zunaj ne vidijo, in so morda celo težje od onih, ki se vidijo. Tudi take bolezni, kakor n. pr. živčna oslabeleost, srčni napadi i. t. d. človeka napravijo nesposobnega za poklic ali pa povzročijo, da ga lahko le z največjo težavo opravlja.

Pri tistih boleznih, katere lahko vsakdo opazi, bi lahko isto potrdil voditelj pristojne skupščine III. reda pri drugih boleznih pa tega ne bi mogel storiti. Če bi se pa zanesel samo na verodostojnost zavarovanca(ke) bi lahko nastal prepir in oporekanje od te ali one strani, češ, da ta ali ona ni bolna, ampak se bolno samo dela i. t. d. Vsem tem težavam se zavarovalni odsek najlažje ubrani s tem, da zahteva zdravniško potrdilo te ali one vrste bolezni. S tem je tudi najlažje doseči popolno enakopravnost vseh zavarovancev in zavarovank.

5. Ali lahko kdo plačuje premije za drugega, ki sam ne zasluži dovolj, da bi mogel premije plačevati?

Tudi to se lahko zgodi in imamo že nekaj takih članov in članic v zavarovalnem odseku. Važno je to za stariše, ki bi radi preskrbeli svoje otroke. S tem bolje preskrbe svoje otroke, kakor če bi jim zapustili samo premoženje. Premoženje lahko kdo zapravi, pokojnine, ki se dobiva mesečno, ne more. Istočasno pa se s tem tudi mlade ljudi najbolj navaja k varčnosti, da skrbje pozneje sami za leta starosti in onemoglosti.

Važno je to za gospodarje in gospodinje, ki bi se radi skazali hvaležne svojim zvestim poslom za njihovo požrtvovalno službo. Lepo je, če jim v oporoki zapuste kot, dosmrtno stanovanje, večjo denarno svoto i. t. d. Toda kdor življenje pozna, ve tudi, da se oporoka večkrat po smrti ne izpolni in ve tudi, da je več vredno, če kdo dobiva redno mesečno pokojnino, kakor če dobi enkratno večjo svoto denarja.

Važno je to za predstojništva cerkva, predsedništva raznih organizacij i. t. d. Mnogokrat se zgodi, da ena ali druga oseba ves svoj prosti čas žrtvuje v ta ali oni dober namen, plačila noče sprejeti nobenega, na stara leta pa je uboga in zapuščena. Tisti, ki so poznali njihovo nesebično delo so pomrli, ter jim ne morejo pomagati, drugi se za nje ne brigajo in zgodi se tako, da vkljub vsej svoji požrtvovalnosti morajo trpeti pomanjkanje in celo lakoto.

Vsi ti bi z lahkoto utrpeli tistih par kovačev, ki jih je treba plačevati mesečno, ali bi zanje plačali lahko tudi naprej, obenem bi pa naj-

lepše zanje poskrbeli, da se jim ne bi bilo treba bati starosti ali onemoglosti.

Upoštevati pa je seveda tudi tu treba splošne pogoje zavarovalnega odseka. Poleg drugih n. pr. čl. 9.: Kdor kljub dvakratnemu opominu (brez važnega vzroka) eno leto preneha z vplačevanjem premij, mu zapade $\frac{1}{3}$ vplačane vsote. Kdor preneha dve leti, mu zapade $\frac{1}{2}$ vplačane vsote. Kdor preneha tri leta, mu zapade vsa vplačana vsota.

Razločevati bi bilo tudi tu dvojno vrsto zavarovancev (vank), one, ki še sami delajo in si služijo svoj kruh in one, ki so že onemogli. Prvi bi dobili pravico do pokojnine, ko obnemorejo, drugi po 30 (odnosno po 25) letih vplačevanja premij. (Prim. Cvetje, februarско štev. str. 59—60).

6. Plačala sem za 5 let nazaj in za 10 let naprej, koliko dobe moji sorodniki nazaj, če umrjem pred 5 leti in koliko če umrjem po dovršenih petih letih zavarovanja?

Kdor je plačal n. pr. za pet let nazaj in za 10 let naprej ter umrje pred dovršenimi 5 leti, seveda še nima pravice do pogrebne, vendar pa njegovi sorodniki, ali tista oseba, ki jo določi sam, dobe nazaj vso vplačano vsoto, ki jo je zavarovanec(ka) plačal naprej. Če bi torej kdo umrl po 2 letih in 3 mesecih, potem dobe njegovi sorodniki nazaj vso vplačano vsoto za 7 let in 9 mesecev. Teh premij zavarovanec še ni bil dolžan plačati. Tiste svote pa, ki jo je zavarovanec plačal za nazaj, sorodniki ne dobe, ker enako kakor je zavarovalni odsek prevzel dolžnost, da bo izplačeval pokojnino (ali rento) tudi za tista leta, ki so plačana za nazaj, tudi če bi zavarovanec živel preko 90 leta, enako zapade za nazaj vplačana vsota v prid drugim zavarovancem.

Kdor je plačal n. pr. za pet let nazaj in za 10 let naprej ter umrje po dovršenih 5 letih, za njim seveda dobe sorodniki pripadajočo pogrebno in vso vplačano vsoto, ki jo je zavarovanec plačal naprej. Če bi torej kdo recimo umrl po 8 letih in 6 mesecih, dobe njegovi sorodniki pogrebno, ki pritiče zavarovancu po 13 letih in 6 mesecih ter poleg tega vso že vplačano vsoto za 1 leto in 6 mesecev, ker teh premij zavarovanec še ni bil dolžan plačati.

Razno.

V molitev se priporoča:

Mati priporoča svojega pijači udanega sina sv. Duhu, presv. Srcu Jezusa in Marije, Pomočnici kristjanov in sv. Jožefu, sv. Frančišku, Antonu in Don Bosku, da bi se spreobrnili in tako rešili iz dušne in telesne stiske. Teuerschuh Franja za pomoč v bolezni. — Merlak Uršula se priporoča bl. Devici Mariji in sv. Frančišku za zdravje, ako je volja božja. — Kranjc Ana za pomoč v bolezni.

Zahvala za molitev:

M. B. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusu in Marije, Pomočnici kristjanov in sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu, Don Bosku in angelju varihu za več uslišanih prošenj in rešitev iz velikih nevarnosti. — Frece Gertruda se zahvaljuje. S. Mariji Celinii za uslišanje v neki važni zadevi. — M. N. se zahvaljuje za pridobljeno zdravje presv. Srcu Jezusu, žalostni Materi božji, sv. Frančišku, sv. Antonu in Mali Cvetki.

NAROČNIKOM!

Vsled stavke grafičnega delavstva se je ta številka nekoliko zakašnila.